

Historia wychowania i myśli pedagogiki specjalnej - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Historia wychowania i myśli pedagogiki specjalnej
Kod przedmiotu	05.9-WP-PSSM-HWMPS
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Pedagogika specjalna
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	jednolite magisterskie
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2019/2020

Informacje o przedmiocie	
Semestr	3
Liczba punktów ECTS do zdobycia	4
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr Edyta Bartkowiak

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	9	0,6	Egzamin
Ćwiczenia	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Opisanie historycznego rozwoju wychowania i szkolnictwa (w tym specjalnego) oraz innych instytucji oświatowo-wychowawczych ze szczególnym uwzględnieniem ewolucji ideałów i celów wychowania, treści, form, metod i zasad pracy oraz roli nauczyciela - wychowawcy i ucznia - podopiecznego w procesie edukacyjnym; ukazanie i scharakteryzowanie rozwoju myśli o edukacji (tym specjalnej) na przykładzie poglądów pedagogicznych wybranych filozofów, pedagogów i działaczy społeczno-politycznych; prześledzenie, analiza i wyjaśnienie procesów kształtowania się polskiej tożsamości w dziedzinie oświaty, wychowania i myśli pedagogicznej na tle przemian społecznych, procesu formowania się państw i narodów europejskich; **wykazanie związków między teorią i praktyką kształcenia (w tym kształcenia specjalnego) i wychowania a uwarunkowaniami społeczno-politycznymi i kulturowymi danej epoki; uchwycenie ciągłości i zmiany w procesie rozwoju oświaty, kształcenia (w tym kształcenia specjalnego) i wychowania oraz uświadomienie trwałych wartości wybranych poglądów i praktyk edukacyjnych dla rozwoju współczesnej działalności edukacyjnej.**

Wymagania wstępne

Podstawowa znajomość zagadnień historii powszechnej i polskiej.

Zakres tematyczny

Wykłady

Historia wychowania jako dyscyplina naukowa – jej geneza, przedmiot, cele i zadania. **Wychowanie w starożytnej Grecji i w Rzymie. Praktyka opiekuńcza w starożytności chrześcijańskiej.**

Wychowanie w średniowieczu. **Szpitalnictwo kościelne.**

Nowe tendencje w oświacie, wychowaniu i opiece w dobie renesansu. Początki zorganizowanej opieki publicznej i pomocy dzieciom zaniedbanym, wykojejonym. **Wpływ Odrodzenia, reformacji i reformy katolickiej oraz Oświecenia na formułowanie postulatów i projektów opieki nad ubogimi, żebrakami, podrzutkami oraz dziećmi pozbawionymi możliwości wychowania w rodzinie. Pierwsze instytucje opiekuńczo-wychowawcze i ich rozwój: szpitale-przytulki, sierocińce, zakłady wychowawcze. Początkowe formy opieki nad dzieckiem chorym i niewidomym oraz pierwsze próby nauczania dzieci upośledzonych od XVI do XVIII wieku.**

Rozwój opieki pedagogicznej nad dziećmi biednymi, osieroconymi i opuszczonymi na przełomie XVIII/XIX wieku.

Narodziny szkolnictwa specjalnego i opieki pedagogicznej nad dziećmi głuchymi, niewidomymi, upośledzonymi oraz przewlekłe i psychicznie chorymi od II połowy XVIII w. do początku XIX w.

Początki praktyki i teorii wychowania przedszkolnego (R. Owen, F. Froebel, M. Pape-Carpentier, A. Cieszkowski), przemiany w szkolnictwie elementarnym (J. H. Pestalozzi, E. Estkowski), średnim (J. F. Herbart, H. Spencer) i wyższym w XIX wieku.

Projekty i praktyczne próby działań opiekuńczych na ziemiach polskich w XIX w. Zakłady i szkoły specjalne w okresie zaborów (Warszawskie i Krakowskie Towarzystwo Dobroczynności, Instytut Głuchoniemych i Ociemniałych w Warszawie). Ochronki i zakłady zakonne.

Narodziny i główne idee „Nowego wychowania” oraz jego przejawy na ziemiach polskich.

Oświata, opieka i wychowanie w niepodległej Polsce. Początki pedagogiki opiekuńczej jako dyscypliny naukowej. Nowe formy opieki instytucjonalnej. Udział Kościoła w rozwiązywaniu problemów opieki i wychowania. Szkolnictwo specjalne i pedagogika specjalna w XX wieku.

Ćwiczenia

Narodziny myśli pedagogicznej w czasach antycznych (sofiści, Sokrates, Platon, Arystoteles, Kwintyliian).**Myśliciele starożytni wobec problemu opieki i wychowania.**

Humanistyczne idee pedagogiczne i społeczne (Guarino de Verona, Vittorino da Feltre, Erazm z Rotterdamu, L. Vives, A. F. Modrzewski, Marycjusz, Petrycy, Gliczner).

Narodziny podstaw pedagogiki nowożytnej (A. Komeński, Radke, J. Locke).

Oświatowe idee i nurty doby oświecenia i ich przedstawiciele (J.J. Rousseau, D. Diderot, D'Alembert, Helwecjusz).

Rozwój myśli pedagogiki opiekuńczej i specjalnej (J.H. Pestalozzi, F.E. Fellenberg, Ch. de L'Epee, S. Heinicke, L. Braille, L. Perzyna).

Postulaty pedagogiki elementarnej i przedszkolnej (F. Froebel, M. Pape-Carpentier, J. H Pestalozzi, A. Cieszkowski), przemiany w szkolnictwie średnim (J.F. Herbart, H. Spencer) i wyższym w XIX wieku.

Główne idee „nowego wychowania” (J. Dewey, E. Key, M. Montessori, O. Decroly, C. Freinet, H. Rowid, J. Korczak). **Postulaty pedagogiki opiekuńczej i specjalnej** (J.C. Babicki, J. Korczak, K. Jeżewski, M. Grzegorzewska).

Metody kształcenia

Wykłady

Wykład konwencjonalny, wykład problemowy.

Ćwiczenia

Praca z tekstem źródłowym, pogadanka, dyskusja, praca w grupach.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
C.3.W1. podstawowe problemy pedagogiki specjalnej jako nauki interdyscyplinarnej: pojęcia, cele, zadania, zasady i zakres, historyczny kontekst opieki i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością i niedostosowanych społecznie w ujęciu historycznym; współczesne tendencje w pedagogice specjalnej; wspólne i swoiste problemy osób z różnymi niepełnosprawnościami (od mikrodeficytów centralnego układu nerwowego po całościowe zaburzenia w rozwoju), niedostosowanych społecznie lub uzdolnionych; skalę i dynamikę zjawiska niepełnosprawności w Polsce i na świecie; systemy kształcenia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w Polsce i innych państwach; zasady wyrównywania szans edukacyjnych; system kształcenia pedagogów specjalnych;	PS_W-02	- aktywność w trakcie zajęć - dyskusja - egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne - Dyskusja na podstawie samodzielnej analizy materiałów źródłowych	- Wykład - Ćwiczenia
C.3.U1. identyfikować i interpretować złożone zjawiska i systemy wsparcia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ukazując ich powiązania z różnymi zakresami pedagogiki specjalnej i dziedzinami nauk społecznych, humanistycznych, medycznych i nauk o zdrowiu;	PS_U-01	- aktywność w trakcie zajęć - dyskusja - egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne	- Wykład - Ćwiczenia
C.3.K1. organizowania kształcenia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zgodnie z przepisami prawa;	PS_K-06	- dyskusja - egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne - obserwacja i ocena aktywności na zajęciach - Konwersacja - ocena aktywności i przygotowania merytorycznego	- Wykład - Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Wykłady

Egzamin ustny.

Ćwiczenia

Zaliczenie ćwiczeń na ocenę na podstawie aktywności na zajęciach.

Ocena końcowa z przedmiotu

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest zaliczenie ćwiczeń i wykładów. Oceną końcową z przedmiotu jest średnia ocen z wykładów i ćwiczeń.

Literatura podstawowa

- 1. Kot S., *Materiały do ćwiczeń z historii wychowania*, cz. 1-3, Warszawa 1994.

2. Możdżeń S., *Teksty źródłowe do dziejów wychowania*, cz. 1-8, Kielce 1993.
3. Wołoszyn S., *Źródła do dziejów wychowania i myśli pedagogicznej*, T. I-IV, Kielce 1998.

Literatura uzupełniająca

1. Bartnicka K., Szybiak I., *Zarys historii wychowania*, Warszawa 2001.
2. *Historia wychowania*, red. Ł. Kurdybacha, T. I-II, Warszawa 1965-1968.
3. *Historia wychowania – wiek XX*, pod red. J. Miąso, T. I-II, Warszawa 1984.
4. Kot S., *Historia wychowania: zarys podręcznikowy*, T. I-II, Warszawa 1984.
5. Krasuski J., *Historia wychowania*, Warszawa 1985.
6. Litak S., *Historia wychowania*, Kraków 2004.
7. Możdżeń S., *Zarys historii wychowania*, cz. 1, Kielce 1992.
8. Możdżeń S., *Zarys historii wychowania*, cz. 2, Kielce 1992.
9. Wołoszyn S., *Dzieje wychowania i myśli pedagogicznej w zarysie*, Warszawa 1964. Wołoszyn S., *Nauki o wychowaniu w Polsce w XX wieku: próba syntetycznego zarysu na tle powszechnym*, Kielce 1998.

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr Edyta Bartkowiak (ostatnia modyfikacja: 22-11-2019 17:39)

Wygenerowano automatycznie z systemu SyllabUZ